

W STAROŻYTNEJ GRECJI
POCZĄTEK MA SWÓJ
RENASANSOWYCH NAUK DUCH

JULIA
MIŚKOWICZ

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł zajęć/lekcji

W starożytnej Grecji początek ma swój renesansowych nauk duch

Cele ogólne

- charakterystyka dokonań starożytnej Grecji (kl. V) i renesansu (kl. VI).

Cele operacyjne

Uczeń w klasie V:

- wyjaśnia terminy: *igrzyska olimpijskie*, *pięciobój olimpijski*, *filozofia*, *Akropol*;
- opisuje obrzędy i zwyczaje towarzyszące igrzyskom olimpijskim;
- wymienia konkurencje sportowe przeprowadzane podczas starożytnej olimpiady;
- opisuje wygląd teatru antycznego;
- wymienia i charakteryzuje najważniejszych przedstawicieli oraz osiągnięcia kultury, nauki i filozofii antycznej Grecji.

Uczeń w klasie VI:

- opowiada o renesansie i dokonaniach jego przedstawicieli – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika, Galileusza i Jana Gutenberga;
- zna pojęcia: *humanizm renesansowy*, *człowiek renesansu*, *mecenat*, *teoria heliocentryczna* i renesans.
- rozumie, że „odrodzenie” to między innymi odrodzenie kultury starożytnej.

Uczeń ze SPE w klasie V:

- wyjaśnia terminy: *igrzyska olimpijskie*, *pięciobój olimpijski*;
- wymienia konkurencje sportowe przeprowadzane podczas starożytnej olimpiady.

Uczeń ze SPE w klasie VI:

- opowiada o renesansie i dokonaniach jego przedstawicieli – Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Mikołaja Kopernika i Jana Gutenberga;
- zna termin *człowiek renesansu*;
- rozumie, że „odrodzenie” to między innymi odrodzenie kultury starożytnej.

Metody/techniki/formy pracy

praca z mapą, burza mózgów, praca w grupie, projekt.

Środki dydaktyczne

podręcznik lub źródła, Internet, albumy, mapy, słowniki.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

1. Nauczyciel pyta obie klasy o wskazanie dziedzin życia, kultury, nauki starożytnej Grecji. Uczniowie młodszy wymieniają to, czego nauczyli się do tej pory, a starsi przypominają sobie wiadomości z poprzedniej klasy. Nauczyciel rysuje na tablicy

- okrąg podpisany „nauka i kultura”. Uczniowie podchodzą i wpisują wymieniane dziedziny: matematyka, filozofia, rzeźba, teatr, sport.
2. Uczniowie zapisują w zeszytach schemat okręgu. Opowiadają ustnie, czym zajmują się poszczególne dziedziny.
 3. Nauczyciel tłumaczy uczniom związek starożytności z renesansem. Na osi czasu zaznacza epoki historyczne: starożytność, średniowiecze i odrodzenie. Uczniowie przepisują oś do zeszytu. Nauczyciel dzieli klasy na grupy. Ich zadaniem będzie wpisanie pod nazwami epok poszczególnych dziedzin wraz z ich przedstawicielami. Nauczyciel wypełnia miejsce pod epoką średniowiecza, klasa V – pod starożytnością, klasa VI – pod renesansem. Obie klasy pracują z podręcznikiem, albumami, korzystają z Internetu itp.
 4. Poszczególne grupy prezentują prace i uzupełniają schemat na tablicy, a pozostali uczniowie stopniowo uzupełniają w zeszycie: klasa VI cały schemat, klasa V starożytność (pozostałe epoki chętni).

Komentarz metodyczny

5. Nauczyciel nie musi stosować podręcznika. Zamiast niego może przygotować materiał w postaci źródła historycznego.
6. **Dla uczniów ze SPE** przygotowuje notatkę częściowo uzupełnioną. Nauczyciel może wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź, czytając dany materiał. Nauczyciel pozostawia większą ilość czasu na przygotowanie się z danego materiału. Stosuje techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie, wprowadza dodatkowe środki dydaktyczne, np. ilustracje, plansze, uproszczone mapki, schematy, naturalne eksponaty, zakładki, zakreślacze, teksty z powiększoną i pogrubioną czcionką itp. Często podchodzi do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy i wyjaśnień. Nauczyciel premiuje samodzielność wykonania pracy. Stosuje inną formę oceny, np. pochwałę, naklejkę, ułatwienie zdobycia sprawności (opis w programie).
7. Treści realizowane w obu klasach są podobne, dlatego warto, by starsi uczniowie stawali się dla młodszych nauczycielami (tutorami). Na takiej lekcji uczniowie obu klas dostrzegają związek przyczynowo-skutkowy, który bardzo trudno im dostrzec przy omawianiu jednego zagadnienia.
8. Kształcone kompetencje:
 - **w zakresie rozumienia i tworzenia informacji** – poprawność wypowiedzi uczniów, czytanie i słuchanie ze zrozumieniem, wyrażanie się w sposób precyzyjny i zwięzły;

- **w zakresie umiejętności uczenia się** – zarządzanie własnym czasem, rozwiązywanie problemów, zdobywanie, przetwarzanie, ocenianie i przyswajanie nowych informacji;
 - **obywatelskie** – świadomość i rozumienie tożsamości kulturowej własnego kraju w interakcji z innymi kulturami oraz umiejętność zobaczenia i zrozumienia różnych punktów widzenia;
 - **w zakresie przedsiębiorczości** – kreatywność, zarządzanie i wdrażanie projektu oraz umiejętność współpracy w zespole;
 - **w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej** – świadomość dziedzictwa kulturowego Europy oraz ich miejsca w świecie, szacunek dla odmiennych kultur.
9. **Treści interdyscyplinarne:** plastyka (malarstwo, rzeźba), język polski (mity, związki frazeologiczne, Homer), matematyka (Leonardo da Vinci), wychowanie fizyczne (sport).